

For at Arbejdstilsynet kunne løfte opgaven vedrørende det gebyrbelagte tilsyn, var det forudsat, at Arbejdstilsynet i perioden 2001-2004 skulle udvide sin medarbejderstab med 45 årsværk finansieret af de opkrævede gebyrer. Med forslaget om at nedlægge det gebyrbelagte tilsyn vil Arbejdstilsynet skulle tilpasse organisationen til et niveau svarende til før indførelsen af det gebyrbelagte tilsyn.

5. Begrænsning i Arbejdstilsynets beføjelser ved privat bolig m.v.

Indledning

Med ændringsforslaget sker der en ophævelse af Arbejdstilsynets ret til adgang til private boliger m.v., i de tilfælde hvor der alene foregår arbejde af ikke-erhvervsmæssig karakter (gør-det-selv arbejde/fritidsbeskæftigelse) på eller i boligen, fritidsboligen, grund i tilknytning hertil, køretøj og fritidsfartøj og andre løsøregerstande tilhørende husstanden.

Gældende ret

Arbejdstilsynets pligter og opgaver fremgår af arbejdsmiljølovens kapitel 13.

Af lovens § 72, nr. 6, fremgår, at Arbejdstilsynet har pligt til at påse, at loven og de forskrifter, der gives med hjemmel i loven, overholdes, bortset fra §§ 17 a-c.

I § 76, stk. 2-3, er det fastsat, at Arbejdstilsynets medarbejdere uden retskendelse mod behørig legitimation til enhver tid har adgang til offentlige og private arbejdssteder i det omfang, det er påkrævet, for at de kan udføre deres hverv, om fornødent med politiets bistand.

Arbejdstilsynet er således forpligtet til at påse lovens overholdelse, og det er i princippet uden betydning, hvorvidt arbejdsstedet er en privat bolig.

Arbejdstilsynet har dog prioriteret tilsynsarbejdet således, at det hovedsagelig tager sigte på kontrol af arbejde for en arbejdsgiver. Tilsyn med arbejde i private boliger sker kun meget begrænset.

Arbejdstilsynet har igennem de senere år kun foretaget ganske få tilsynsbesøg for at kontrollere arbejde udført i eller på en privat bolig. I de tilfælde, hvor Arbejdstilsynet har udført kontrolbesøg i private boliger, er det sket med respekt af boligens ukrænkelighed. Således sker tilsynet med arbejde udført af ansatte (erhvervsmæssigt arbejde) i deres eget hjem normalt ved henvendelse til virksomheden og med inddragelse af sikkerhedsrepræsentanten, og tilsynet vil normalt ikke ske på den enkelte arbejdsplads.

Tilsyn med ikke-erhvervsmæssigt arbejde i en privat bolig er ydermere meget sjældent forekommende.

Forslagets indhold og overvejelser

Ændringen har til formål at sikre, at private også ved udførelsen af aktiviteter på/i egen bolig m.v. skal have en privatsfære, der er uden for Arbejdstilsynets kontrol. Med dette formål for øje ønsker regeringen Arbejdstilsynets kontrolbeføjelser begrænset i forhold til ikke-erhvervsmæssigt arbejde.

Arbejdsmiljøloven finder dog efter forslaget stadig anvendelse for det ikke-erhvervsmæssige arbejde udført i eller på privatboligen m.v., og lovens sikkerheds- og sundhedsmæssige krav vil derfor være gældende som hidtil.

Det vil gælde ved alle typer arbejde, der udføres, herunder arbejde i højden (fx tagarbejde), arbejde med maskiner (fx rundsav og brændekløvere) og arbejde med stoffer og materialer (fx asbestholdigt materiale).

Såfremt Arbejdstilsynet får mistanke om, at reglerne i arbejdsmiljøloven konkret ikke bliver overholdt, kan Arbejdstilsynet om fornødent indgive anmeldelse til politiet. Herefter må politiet efter reglerne i kapitel 73 i retsplejeloven tage stilling til, om der er grundlag for en ransagning.

Forslaget betyder, at området for, hvor Arbejdstilsynets medarbejdere har adgang uden retskendelse, indskrænkes, således at kontrol med ikke-erhvervsmæssigt arbejde (gør-det-selv arbejde/fritidsbeskæftigelse) udført af en privatperson på eller i dennes privatbolig eller fritidsbolig, tilhørende grund, eller på husstandens bil, motorcykel og fritidsfartøj ikke kan ske ved, at Arbejdstilsynet foretager kontrol i eller på privatboligen m.v. uden retskendelse. Der henvises dog her til ovennævnte bemærkning om muligheden for indgivelse af politianmeldelse.

Efter forslaget kan beskæftigelsesministeren dog fastsætte, at Arbejdstilsynet fortsat uden retskendelse kan føre tilsyn med elevatorer og andet løfteudstyr samt trykbærende udstyr, installeret i boligen m.v. Forslaget er her begrundet i farligheden af det pågældende tekniske udstyr, samt i at der på området findes EU-retlige krav, der finder anvendelse uafhængigt af opstillingsstedet.

Forslaget vil indebære en ophævelse af Arbejdstilsynets adgang til private boliger uden retskendelse med henblik på at undersøge arbejdsulykker eller arbejdsbetingede lidelser, der er opstået i forbindelse med ikke-erhvervsmæssigt arbejde, udført af en person i eller på dennes private bolig m.v. Politiet vil dog kunne tilkalde Arbejdstilsynet i forbindelse med undersøgelser af ulykker.